

TERRA ALTA ■ ELS MOSSOS HAN DETONAT DE MANERA CONTROLADA MÉS D'UNA DESENA D'ARTEFACTES DESCOBERTS ARRAN DEL FOC FORESTAL

El Pinell reclama netejar d'explosius les serres de Pàndols i Cavalls

L'alcalde, Lluís Melich, busca aliances amb altres pobles afectats per demanar-ho a les administracions

A. CARALT

Els Mossos van comunicar ahir que durant les tasques d'extinció del foc forestal a la serra de Cavalls, dins el municipi del Pinell de Brai, els passats 15 i 16 de juny, es van localitzar més d'una desena d'artefactes explosius llençats pel bàndol republicà i franquista durant la batalla de l'Ebre (1938). Entre ells destaca, tal i com es pot observar a la imatge, una bomba d'aviació en excel·lent estat de conservació. Un cop localitzats els explosius, i després de la seva anàlisi i catalogació, varen ser transportats a una pedrera per a la seva detonació i destrucció.

L'incendi forestal va calcinar 139 hectàrees de superfície i els equips d'extinció van detectar més d'una desena d'artefactes en superfície. Les serres de Pàndols i Cavalls s'estén per sis municipis amb una superfície total de 5.025 hectàrees.

Front de combat

Les dues formacions van ser espai claus durant la batalla de l'Ebre, fortament defensades pel V Cos d'Exèrcit Republicà del tinent coronel Enrique Lister. Les tropes franquistes van atacar Pàndols i Cavalls per terra i aire amb una concentració de foc elevadíssima. A principis de novem-

Imatge de l'armament descobert arran de l'incendi de la serra de Cavalls. FOTO: MOSSOS D'ESQUADRA

Instantània de la detonació controlada dels artefactes explosius descoberts a la serra de Cavalls. FOTO: MOSSOS D'ESQUADRA

bre, finalment, Franco trencà el front a les dues serres, fet que va precipitar el final de la batalla.

L'alcalde del Pinell de Brai, Lluís Melich, recordava ahir que durant dècades molts veïns de

la comarca van poder subsistir gràcies a la recerca i venda de la metralla dels explosius i que re-

ELS EXPLOSIUS

Granades de morter

■ **Nou.** Sis granades de morter de 81 mm i dues de 50 mm, tipus 'Valero' model 1933, de l'exèrcit franquista. Un detonador d'espoleta de granada.

Granades de mà

■ **Una.** Una granada de mà ofensiva 'Laffite 21' de fabricació francesa, de l'exèrcit republicà.

Restes

■ **Diferents artefactes.** Cues, aletes estabilitzadores i altres restes de cossos de projectils que ja havien esclatat.

centment les dues serres i altres espais històrics de la comarca han estat visitats per col·leccionistes equipats amb detectors de metalls. Ara bé, Melich considera que 74 anys després de la batalla de l'Ebre no es pot permetre que un espai natural d'aquesta magnitud conservi encara centenars de projectils.

A la recerca de complicitats

És per això que ahir demanà públicament a les administracions competents, ja sigui la Generalitat o el Ministeri de Defensa, una actuació contundent de neteja dels artefactes bèl·lics encara amagats a les dues serres.

L'alcalde creu que s'ha d'eliminar aquest perillós rastre de la Guerra Civil com a pas previ a una efectiva promoció turística i ambiental de l'espai natural i un desenvolupament de les polítiques de prevenció forestal.

«No és normal que 74 anys després dels fets encara existeixi aquest perill en aquestes serres. En altres zones bèl·liques com els Balcans o també a Cambodja s'ha treballat intensament per eliminar artefactes. Per què no es fa aquí? No hi hauríem d'estar acostumats a conviure amb aquest risc», sentència.

Melich tractarà l'assumpte en un plenari municipal convocat per a demà, divendres, on es podria elaborar una petició per escrit sobre el tema. Ara bé, l'alcalde és conscient que cal buscar aliances per assolir l'èxit i per aquesta raó iniciarà contactes amb altres alcaldes de municipis inclosos a la serra de Cavalls, com Gandesa o Corbera d'Ebre, per fer un front comú.

LA RECOMANACIÓ

Avis de Protecció Civil

■ La Direcció General de Protecció Civil recomana que fins la finalització del període de risc d'incendis, els ciutadans no s'apropin a la zona cremada donat que restes d'artefactes explosius podrien haver quedat malmesos i, per tant, ser perillosos. En cas de localitzar algun tipus d'artefacte o munició, s'ha d'evitar la seva manipulació, allunyar-se'n i comunicar-ho al 112.